

Perjantai 26. marraskuuta 2020

P9_TA(2020)0327

EU-vaaleja koskeva tilannekatsaus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 26. marraskuuta 2020 EU-vaaleja koskevasta tilannekatsauksesta (2020/2088(INI))

(2021/C 425/11)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen 10 ja 14 artiklan sekä 17 artiklan 7 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 20 ja 22 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 21 ja 39 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 6 ja 7 kohdasta,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja erityisesti sen 21 artiklan,
- ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja erityisesti sen 25 artiklan,
- ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja erityisesti sen 29 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja erityisesti sen periaatteen 1,
- ottaa huomioon 13. heinäkuuta 2018 annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2018/994 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2018 annetun Eurooppa-neuvoston päätöksen (EU) 2018/937 Euroopan parlamentin kokoonpanosta ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 22. toukokuuta 2018 annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2018/767 Euroopan parlamenttiin valittavien edustajien yhdeksänsien yleisten ja välittömien vaalien ajankohdan määrittämisestä ⁽³⁾,
- ottaa huomioon 3. toukokuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/673 Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 muuttamisesta ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2019/493 asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 muuttamisesta henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen rikkomuksiin liittyvän tarkastusmenettelyn osalta Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon puitesopimuksen Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisistä suhteista sellaisena kuin se on muutettuna ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ EUVL L 178, 16.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 165 I, 2.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 129, 25.5.2018, s. 76.

⁽⁴⁾ EUVL L 114 I, 4.5.2018, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 85 I, 27.3.2019, s. 7.

⁽⁶⁾ EUVL L 304, 20.11.2010, s. 47.

Perjantai 26. marraskuuta 2020

- ottaa huomioon 11. marraskuuta 2015 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin vaalilain uudistuksesta ⁽⁷⁾,
 - ottaa huomioon 16. helmikuuta 2017 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin toiminnan parantamisesta hyödyntämällä Lissabonin sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia ⁽⁸⁾,
 - ottaa huomioon 16. helmikuuta 2017 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin nykyisen toimielinrakenteen mahdollisista kehityskuluista ja mukautuksista ⁽⁹⁾,
 - ottaa huomioon 18. huhtikuuta 2018 antamansa päätöslauselman esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan parlamenttiin valittavien edustajien yhdeksänsien yleisten ja välittömien vaalien ajankohdan määrittämisestä ⁽¹⁰⁾,
 - ottaa huomioon 7. helmikuuta 2018 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin kokoonpanosta ⁽¹¹⁾,
 - ottaa huomioon 16. heinäkuuta 2019 tekemänsä päätöksen komission puheenjohtajan valitsemisesta ⁽¹²⁾,
 - ottaa huomioon 10. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta vaaleihin ja disinformaatiosta kansallisissa ja eurooppalaisissa demokraattisissa prosesseissa ⁽¹³⁾,
 - ottaa huomioon 13. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman Euroopan tulevaisuudesta käytävän keskustelun tilanteesta ⁽¹⁴⁾,
 - ottaa huomioon 18. kesäkuuta 2020 tekemänsä päätöksen ulkomaista sekaantumista kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvää disinformaatiota käsittelevän erityisvaliokunnan asettamisesta ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittelystä ⁽¹⁵⁾,
 - ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean (ESTK) 20. maaliskuuta 2019 antaman tiedonannon tarpeesta taata vammaisille henkilöille todelliset oikeudet äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa,
 - ottaa huomioon Parlamenttienvälisen liiton toimet sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja erityisesti sen sukupuolten tasa-arvon huomioon ottamista parlamenteissa edistävän toimintasuunnitelman,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0211/2020),
- A. ottaa huomioon, että vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleissa äänestysprosentti, joka oli 50,66 prosenttia, oli korkeampi kuin yksissäkään Euroopan parlamentin vaaleissa kahdenkymmenen viime vuoden aikana (kahdeksan prosenttiyksikön lisäys vuoteen 2014 verrattuna), mikä on myönteinen merkki siitä, että unionin kansalaiset ovat entistä kiinnostuneempia EU:n tason tapahtumista ja että he uskovat, että EU:n lainsäädännöllä on vaikutusta heidän jokapäiväiseen elämäänsä; panee kuitenkin merkille, että tämä luku peittää suuria eroja jäsenvaltioiden välillä ja että äänestämättä jättäneitä oli edelleen suuri määrä, minkä vuoksi on tehtävä enemmän EU-vaaleihin osallistumisen lisäämiseksi;
- B. toteaa, että parlamentin EU-vaalien jälkeen teettämä eurobarometritutkimus osoittaa, että talous ja ympäristö olivat äänestäjien kaksi tärkeintä prioriteettia, mikä osoittaa selvästi, että EU-vaaleihin osallistuneet kansalaiset toivovat enemmän EU:n tason toimenpiteitä näillä kahdella EU:n ja kansallisen tason jaettuun toimivaltaan kuuluvalla politiikan alalla ⁽¹⁶⁾;

⁽⁷⁾ EUVL C 366, 27.10.2017, s. 7.

⁽⁸⁾ EUVL C 252, 18.7.2018, s. 215.

⁽⁹⁾ EUVL C 252, 18.7.2018, s. 201.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 390, 18.11.2019, s. 170.

⁽¹¹⁾ EUVL C 463, 21.12.2018, s. 83.

⁽¹²⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0002.

⁽¹³⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0031.

⁽¹⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0098.

⁽¹⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0161.

⁽¹⁶⁾ Eurobarometri 91.5, ”Vuoden 2019 vaalien jälkeinen kyselytutkimus – ”Ovatko Euroopan parlamentin vaalit siirtyneet uuteen vaiheeseen?”, Euroopan parlamentti, syyskuu 2019.

Perjantai 26. marraskuuta 2020

- C. ottaa huomioon, että oikean vaalijärjestelmän valinta luo oikean ympäristön, jotta kansalaiset voivat uskoa perustavanlaatuisen demokraattiseen oikeuteensa äänestää demokraattisia edustajiaan ja samalla poliittiset edustajat voivat kuunnella äänestäjiään ja edustaa heidän etujaan, ja näin ollen vahvistaa kansalaisten tunnetta siitä, että he voivat vaikuttaa asioihin;
- D. ottaa huomioon, että eurobarometritutkimuksen mukaan korkeampi äänestysprosentti johtui osittain nuorten lisääntyneestä osallistumisesta, joskin 40 vuotta täyttäneet äänestävät edelleen paljon todennäköisemmin kuin nuoret; ottaa huomioon, että yli 50 prosenttia nuorista äänesti, koska se on kansalaisvelvollisuus ja koska ilmastonmuutosta on torjuttava kiireellisesti;
- E. toteaa, että kansalaisyhteiskunnan periksiantamattomalla osallisuudella oli merkittävä rooli Eurooppa-myönteisessä keskustelussa ennen EU-vaaleja;
- F. ottaa huomioon, että suurempi äänestysprosentti liittyi myös nuoremmilta sukupolvilta ääniä saavien Eurooppa-myönteisten puolueiden kasvuun, mikä lisäsi Euroopan parlamentin Eurooppa-myönteistä enemmistöä, mutta että EU:n yhdentymishanketta uhkaavien euroskeptikkojen, populistien ja kansallismielisten liikkeiden tuloksia olisi pidettävä varoituksena;
- G. katsoo, että korkeampi äänestysprosentti on myös merkki siitä, että unionin kansalaiset haluavat EU:n toimivan nopeasti, demokraattisesti ja tehokkaasti työllisyyden, elinkustannusten, sosiaalisen polkumyynnin, ilmastonmuutoksen, muuttoliikkeen, perusoikeuksien suojelun ja demokratiakehityksen kaltaisissa tärkeissä kysymyksissä;
- H. toteaa, että meidän on oltava tehokkaampia ja proaktiivisempia hyödyntäessämme kaikkia viestintävälineitä, myös digitaaliteknologioita, jotta voimme kytkeä vahvasti yhteen EU:n tason poliittiset päätökset ja äänestäjien tunteen yhteydestä unionin toimielimiin;
- I. ottaa huomioon, että vaikka sukupuolijakauma Euroopan parlamentin jäsenten keskuudessa on parantunut (41 prosenttia naisia vuonna 2019 verrattuna 37 prosenttiin vuonna 2014), sukupuolten tasapuolista edustusta parlamentissa ei ole saavutettu; ottaa huomioon, että luvun taakse kätkeytyy jäsenvaltioiden välisiä merkittäviä eroja ja lukuisia haasteita, jotka liittyvät sukupuolten tasapuolisen edustuksen saavuttamiseen;
- J. ottaa huomioon, että Ursula von der Leyen on Euroopan komission ensimmäinen naispuheenjohtaja; ottaa huomioon, että komission jäsenistä 13 on naisia, mikä on suurin osuus koskaan;
- K. ottaa huomioon, että Euroopan moninaisen ja monikulttuurisen yhteiskunnan on oltava paremmin edustettuna Euroopan parlamentissa;
- L. ottaa huomioon, että 15 jäsenvaltiota rajoittaa edelleen vammaisten henkilöiden äänioikeutta, mikä estää näiden kansalaisten merkityksellisen osallistumisen ja edustuksen demokraattisissa prosesseissa; ottaa huomioon, että noin 800 000 unionin kansalaista ei voinut kansallisen lainsäädännön vuoksi käyttää äänioikeuttaan viimeisimmässä EU-vaaleissa vammaisuutensa tai mielenterveysongelmiensa vuoksi;
- M. ottaa huomioon, että väestörakenteen muutokset ja väestön ikääntyminen ovat tekijöitä, joiden seurauksena pitkäaikaishoitolaitoksissa ja sairaaloissa olevien henkilöiden määrä kasvaa; katsoo, että on kannustettava käyttämään laajemmin virallisia erityisjärjestelyjä, joita monissa jäsenvaltioissa on otettu käyttöön kyseisiä henkilöitä varten;
- N. ottaa huomioon, että vaaliluetteloihin merkitsemisen määräaika vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä ja se on pisimmillään 90 ja lyhyimmillään 3 päivää ennen äänestyspäivää; toteaa, että tarpeesta taata vammaisille henkilöille todelliset oikeudet äänestää EU-vaaleissa annetussa ETSK:n tiedonannossa suositetaan, että vaaliluettelot suljetaan aikaisintaan kaksi viikkoa ennen äänestyspäivää;
- O. ottaa huomioon, että Euroopan asunnottomuustoimijoiden kattojärjestön (FEANTSA) ja Abbé Pierre -säätiön yhteisen raportin mukaan⁽¹⁷⁾ EU:ssa on vähintään 700 000 asunnottomaa ja lähes 9 miljoonaa kotitaloutta kärsii vakavasti puutteellisista asumisolosta; toteaa, että tämä luku on kasvanut 70 prosenttia kymmenen vuoden aikana; ottaa huomioon, että asunnottomien henkilöiden on vaikea osallistua äänestyksiin;

⁽¹⁷⁾ FEANTSA ja Abbé Pierre -säätiö, "Fifth Overview of Housing Exclusion in Europe 2020", heinäkuu 2020.

Perjantai 26. marraskuuta 2020

- P. ottaa huomioon, että vuonna 1976 annetun vaalisäädöksen uudistusta, jonka Euroopan parlamentti hyväksyi 4. heinäkuuta 2018 antamassaan lainsäädäntöpäätöslauselmassa esityksestä neuvoston päätökseksi 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta ⁽¹⁸⁾, ei ole vielä kukaan täysin ratifioitu kolmessa jäsenvaltiossa;
- Q. katsoo, että parlamentin olisi Euroopan parlamentin vaalisäätöjen yhtenäistämiseksi edistettävä uudella tavalla tarmolla vaalisäädöstä koskevia tarkistusehdotuksiaan, vaikka säädöksen ratifiointi on vielä kesken joissakin jäsenvaltioissa;
- R. ottaa huomioon, että vuoden 2019 EU-vaalien tulos synnytti uuden parlamentaarisen enemmistön, joka koostuu erilaisista poliittisista ryhmistä, joiden identiteetti on selvästi Eurooppa-myönteinen;
- S. ottaa huomioon, että vuoden 2019 vaalit eivät neuvoston vastustuksen vuoksi johtaneet komission puheenjohtajan valintaan kärkiehdokkaiden joukosta, mikä vähensi luottamusta menettelyyn; toteaa, että komission puheenjohtajan valinta edellyttää Euroopan parlamentin jäsenten enemmistön tuen varmistamista; ottaa huomioon, että ainoastaan osa EU-vaaleihin osallistuneista unionin kansalaisista uskoi, että heidän äänellään on merkitystä komission puheenjohtajan valinnassa, joten olisi lisättävä tätä menettelyä koskevaa tietoisuutta unionin kansalaisten keskuudessa;
- T. katsoo, että kärkiehdokasmenettelyä on vielä kehitettävä; ottaa huomioon, että siinä ei muun muassa anneta kärkiehdokkaille mahdollisuutta asettua ehdolle virallisina ehdokkaina, mikä antaisi kaikille eurooppalaisille äänestäjille mahdollisuuden äänestää suosikkikärkiehdokkaansa puolesta ja olla tietoisia siitä, keitä komission puheenjohtajaehdokkaat ovat ja miten Euroopan tason poliittiset puolueet ovat valinneet heidät; ottaa huomioon, että parlamentti otti asian esiin 7. helmikuuta 2018 tekemässään päätöksessä Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisistä suhteista tehdyn puitesopimuksen tarkistamisesta ⁽¹⁹⁾,
- U. katsoo, että kärkiehdokasjärjestelmää on uudistettava kiireellisesti Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa toteutettavassa syvässä pohdinnassa ottamalla huomioon EU:n vaalijärjestelmän suhteellinen luonne ja että järjestelmän on oltava valmiina sovellettavaksi seuraavissa EU-vaaleissa vuonna 2024; katsoo, että tässä pohdinnassa olisi otettava huomioon myös komission ja sen puheenjohtajan tosiasiallinen poliittinen rooli ja siihen liittyvät unionin päätöksentekoprosessin muutokset;
- V. ottaa huomioon, että vain 8 prosenttia kyselyn vastaajista sanoi äänestäneensä viimeisimmässä vaaleissa vaikuttaakseen seuraavan komission puheenjohtajan valintaan ⁽²⁰⁾, mikä korostaa sitä, että komission puheenjohtajan valintamenettelyä on kiireellisesti selkeytettävä ja tehtävä äänestäjille avoimemmaksi;
- W. katsoo, että institutionaaliset ehdotukset, esimerkiksi ylikansalliset listat, joista parlamentti mainitsi Euroopan parlamentin kokouksessa 7. helmikuuta 2018 antamassaan päätöslauselmassa ja joissa Euroopan tason poliittiset puolueet ja liikkeet asetetaan enemmän EU-vaalien keskiöön, tai neuvoston muuttaminen unionin toiseksi lainsäädäntökamariksi, kuten parlamentti ehdotti Euroopan unionin nykyisen toimielinrakenteen mahdollisista kehityskuluista ja mukautuksista 16. helmikuuta 2017 antamassaan päätöslauselmassa, tai käyttöönotettava mahdollisuus muodostaa eurooppalaisten poliittisten puolueiden ja liikkeiden vaaleja edeltäviä koalitioita, voisivat auttaa EU-vaalien muuttamisessa todelliseksi yhteiseksi eurooppalaisiksi vaaleiksi sen sijaan, että ne ovat nykyisenlainen 27 erillisen kansallisen vaalin kokoelma;
- X. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin nimeämien komission jäsenten sidonnaisuusilmoitusten tarkasteluprosessi ja kuulemiset olivat tärkeä vaihe komission vastuuvollisuuden lisäämisessä parlamentille ja yleisesti; toteaa, että tätä prosessia voidaan parantaa ja että sitä olisikin parannettava lisää tulevaisuudessa;
- Y. ottaa huomioon, että sekä jäsenvaltioissa että unionin tasolla demokraattisiin prosesseihin on kohdistunut ulkovaltojen yrityksiä vaikuttaa vaalitulokseen ja heikentää unionia ja että niillä on joskus yhteys myös sisäisiin toimijoihin; toteaa, että EU:n toimielinten käyttöön ottamalla mekanismeilla, kuten disinformaatiota koskevilla käytännösäännöillä ja vaaleja koskevalla nopealla hälytysjärjestelmällä, pystyttiin vähentämään ulkomaista sekaantumista vaalikampanjan aikana;

⁽¹⁸⁾ EUVL C 118, 8.4.2020, s. 246.

⁽¹⁹⁾ EUVL C 463, 21.12.2018, s. 89.

⁽²⁰⁾ Eurobarometri 91.5, syyskuu 2019.

Perjantai 26. marraskuuta 2020

- Z. ottaa huomioon, että komission sosiaalisen median alustoille ennen vaaleja esittämät pyynnöt aiheuttivat hämmennystä ja niistä koitui tahattomia seurauksia, kuten Euroopan laajuisen poliittisen mainonnan kieltäminen, joka on yksi keinoista, joilla äänestäjät voivat tuntea ja tunnistaa Euroopan tason poliittiset puolueet EU-vaalien kampanjoiden aikana; katsoo, että toimielinten olisi erityisesti tässä asiassa kehitettävä toimielinten välinen lähestymistapa, jotta ne voisivat vaikuttaa myönteisellä tavalla vaaliprosessin turvallisuuteen ja vakauteen; katsoo, että käytännesäännöt ovat täysin vapaaehtoisia ja ne keskittyvät varsinaisten rajoitusten sijaan pikemminkin avoimuuteen, kuten kohdennettuun poliittiseen mainontaan;
- AA. toteaa, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt ovat onnistuneen eurooppalaisen poliittisen keskustelun edistäjiä sekä EU-vaalien aikana että muulloin ja että niitä olisi tehtävä näkyvämmiksi; ottaa huomioon, että tämän tärkeän roolin mukaisesti Euroopan tason poliittisten puolueiden ja poliittisten säätiöiden olisi taattava hallinnoimiensa ja erityisesti EU:n talousarviosta tulevien varojen mahdollisimman suuri varainhoidollinen avoimuus;
- AB. ottaa huomioon, että Euroopan tason poliittiset puolueet kohtaavat kampanjoinnissaan EU-vaalien aikana erilaisia rajoituksia, kuten rajallinen mahdollisuus rahoittaa kampanjoita ja yhteistä toimintaa kansallisten jäsenpuolueidensa kanssa, ja että ne eivät saa kampanjoita EU-asioita käsittelevissä jäsenvaltioiden kansanäänestyksissä;
- AC. katsoo, että uusien poliittisten puolueiden ja liikkeiden syntyminen ennen EU-vaaleja osoittaa kansalaisten kiinnostuksen poliittista innovointia kohtaan;
- AD. katsoo, että puolueiden perustamista ja EU-vaaleihin pääsyä koskeva kansallisen tason sääntöjen poikkeavuus haittaa edelleen merkittävästi poliittista innovointia ja todellisen yhteiseurooppalaisen poliittisen keskustelun luomista;
- AE. ottaa huomioon, että joidenkin tietojen mukaan äänestäjien rekisteröintitapa Yhdistyneessä kuningaskunnassa aiheutti sen, että noin miljoona unionin kansalaista ei voinut käyttää äänioikeuttaan EU-vaaleissa;
- pitää myönteisenä, että äänestysprosentti kasvoi vuoden 2019 EU-vaaleissa, mikä osoittaa, että äänestysprosentin laskusuunta voidaan kääntää Euroopassa, mutta ilmaisee samalla pettymyksensä siihen, että äänestämättä jättäneiden osuus on edelleen korkea ja että lähes puolet kaikista äänioikeutetuista äänestäjistä EU:ssa ei äänestänyt; myöntää, että EU:n toimielinten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kampanjoilla ja etenkin parlamentin ”Tällä kertaa äänestän” -kampanjalla oli tärkeä rooli äänestysprosentin nostamisessa; korostaa, että paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla on toteutettava lisätoimia, joilla kannustetaan äänestäjiä osallistumaan EU-vaaleihin; katsoo nousseen äänestysprosentin osoittavan, että yhä suurempi osa kansalaisista pitää EU:ta sopivana tasona, jolla voidaan käsitellä aikamme haasteita, kuten taloutta, kestäväää kasvua, ilmastonmuutosta, ympäristönsuojelua, yhteiskunnallista ja sukupuolten välistä eriarvoisuutta, digitaalista vallankumousta, vapauden, ihmisoikeuksien ja demokratian edistämistä sekä geopoliittisia huolenaiheita, kuten muuttoliikettä, ulkopoliittikkaa, turvallisuutta ja EU:n roolia maailmassa; kehottaa siksi kaikkia EU:n toimielimiä ottamaan vastuun ja toimimaan kansalaisten niille suoraan tai välillisesti antamien valtuuksien mukaisesti;
 - uskoo, että äänestysprosentin noususuuntaus voi jatkua, jos äänestäjien ja ehdokkaiden välistä yhteyttä ja vastuuvollisuutta vahvistetaan ja jos jäsenvaltioissa keskustellaan EU:n laajuisista haasteista ja poliittisista ohjelmista;
 - on tyytyväinen siihen, että nuorten osallistuminen vaaleihin on lisääntynyt huomattavasti; kehottaa jälleen neuvostoa ja komissiota ottamaan julkisissa kuulemisissa ja Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa huomioon nuorten huolenaiheet, sillä ne ovat ratkaisevan tärkeitä seuraavien sukupolvien elämän kannalta; suosittaa, että jäsenvaltiot harkitsevat äänioikeuden alaikärajan yhdenmukaistamista nuorten äänestäjien osallistumisen lisäämiseksi;
 - pitää myönteisenä, että sukupuolten tasapuolinen edustus on parantunut parlamentissa viimeisimpien vaalien jälkeen; korostaa kuitenkin, että parantamisen varaa on edelleen, jotta parlamentin sukupuolijakauma olisi aidosti tasapainoinen, ja toteaa, että jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja, kun joissakin naisia valitaan yli 50 prosenttia ja joissakin ei valita yhtäkään naista Euroopan parlamentin jäseneksi; kehottaa jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet miesten ja naisten tasa-arvon edistämiseksi koko vaaliprosessissa; painottaa tässä yhteydessä sen merkitystä, että ehdokaslistoilla on tasapuolisesti naisia ja miehiä; kehottaa komissiota laatimaan yhteistyössä parlamentin ja muiden elinten, kuten Venetsian komission, kanssa suosituksia jäsenvaltioille naisten edustuksen lisäämiseksi Euroopan

Perjantai 26. marraskuuta 2020

parlamentissa ja ottamaan käyttöön ehdokaslistoja, joissa on tasapuolisesti mies- ja naisehdokkaita, esimerkiksi molempien sukupuolten edustajista vuorotellen esitettynä koostuvien listojen tai muiden vastaavien menetelmien avulla, koska monissa jäsenvaltioissa ei ole lainsäädäntöä poliittisen yhdenvertaisuuden varmistamiseksi vaaleissa;

5. panee merkille, että vain muutama Euroopan parlamentin jäsen kuuluu etniseen, kielelliseen ja muuhun vähemmistöön⁽²¹⁾; katsoo, että rasmin torjunta sekä syrjäytymisen ja syrjinnän poistaminen ovat velvollisuuksia, jotka juontavat juurensa EU:n arvoista ja Euroopan unionin perusoikeuskirjasta; korostaa, että kansallisella ja unionin tasolla on tehtävä enemmän, jotta voidaan lisätä entisestään vähemmistöjen sisällyttämistä ehdokaslistoihin ja näiden valintaa, ja kehottaa jäsenvaltioita ja EU-vaaleihin osallistuvia poliittisia puolueita hyväksymään proaktiivisia toimia aliedustettujen ryhmien edustuksen lisäämiseksi;

6. palauttaa tässä yhteydessä mieliin romaniväestön poliittisen osallistumisen alalla kohtaamat erityiset vaikeudet, jotka liittyvät erityisesti äänestäjien rekisteröintimenettelyihin ja jotka johtuvat muun muassa henkilöllisyysasiakirjojen puuttumisesta; kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan romanien äänestäjäkoulutusta ja kasvattamaan äänestysaktiivisuutta;

7. toteaa, että vastaavia suosituksia voitaisiin antaa vammaisten kansalaisten passiivisen ja aktiivisen äänioikeuden käytöstä; muistuttaa erittäin huolestuneena, että noin 800 000 vammaista kansalaista unionissa ei voinut äänestää vuonna 2019 kansallisten sääntöjen vuoksi; kehottaa jäsenvaltioita lisäämään hyvien käytäntöjen vaihtoa, jotta helpotetaan vammaisten henkilöiden pääsyä äänestyspaikkoihin; huomauttaa, että vammaisten äänestäjien kannalta äänestystä koskevat käytännön järjestelyt ovat aivan yhtä tärkeitä kuin tiedonsaanti tai pääsy äänestyspaikoille;

8. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan sen, että kaikki äänioikeutetut, myös unionin kansalaiset, jotka asuvat kotimaansa ulkopuolella, asunnottomat ja vangit, joille on annettu tämä oikeus kansallisen lainsäädännön mukaisesti, voivat käyttää tätä oikeutta;

9. toteaa, että eriävät vaalikulttuurit ovat johtaneet moniin erilaisiin vaalijärjestelmiin; suositaa antamaan selkeitä sääntöjä, suosituksia ja ohjeita, joilla varmistetaan lainsäädännön lähentyminen kohti yhdenmukaista eurooppalaista vaalilakia ja unionin kansalaisten tasa-arvoista äänestämistä, etenkin kun kyse on oikeudesta rekisteröidä puolue ja asettua ehdolle, päästä äänestämään ja asettaa ehdolle sekä saavutettavuudesta, äänestämisestä valtakirjalla tai sähköisesti ja vaalipäivistä;

10. toteaa, että vuoden 2019 EU-vaalien organisointi onnistui hyvin huolimatta siitä epävakauksesta, joka seurasi Yhdistyneen kuningaskunnan eroa EU:sta; korostaa tässä yhteydessä Euroopan parlamentin sujuvaa brexitin jälkeistä uudelleenkokoamista 7. helmikuuta 2018 Euroopan parlamentin kokoonpanosta antamansa päätöslauselman suojalausekkeen ansiosta;

11. kannustaa jäsenvaltioita vahvistamaan resursseja konsulaateissa vuoden 2024 vaaleja silmällä pitäen, jotta voidaan lisätä valvontaa ja valistaa kansalaisia siitä, että on laitonta äänestää useammin kuin kerran;

12. kehottaa jäsenvaltioita parantamaan lainsäädäntöään, jotta helpotetaan asunnottomien mahdollisuutta äänestää; korostaa, että niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 6. joulukuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/109/EY⁽²²⁾ mukainen vaatimus, jonka mukaan ihmisten on todistettava osoitteensa äänestämistä varten, voi olla omiaan sulkemaan asunnottomat pois maissa, joissa he eivät voi saada hallinnollista osoitetta; suositaa voimakkaasti poistamaan osoitteen esittämistä koskevan vaatimuksen, jotta parannetaan asunnottomien, jotka ovat unionin täysivaltaisia kansalaisia, mahdollisuutta äänestää;

13. katsoo, että syy siihen, miksi kärkiehdokasmenettely ei tuottanut Euroopan komission puheenjohtajaa vuoden 2019 vaalien jälkeen, on ensinnäkin se, että kärkiehdokasperiaatteen soveltamiseen ei tehty parannuksia vuoden 2014 kokemusten jälkeen, ja toiseksi se, että menettelyä ei selitetty unionin kansalaisille eivätkä he ymmärtäneet sitä; aikoo uudistaa komission puheenjohtajan valinnan demokraattista prosessia ennen seuraavia EU-vaaleja vuonna 2024; panee kuitenkin merkille, että komission puheenjohtajan valinta edellyttää aina Euroopan parlamentin jäsenten enemmistön tuen varmistamista niin, että vaalitulokset otetaan kokonaisuudessaan huomioon Lissabonin sopimuksen mukaisesti;

⁽²¹⁾ Kesäkuun 19. päivänä 2020 annettu komission tiedonanto ”Kertomus vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleista” (COM(2020)0252).

⁽²²⁾ EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34.

Perjantai 26. marraskuuta 2020

14. korostaa tulevan Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin tärkeyttä institutionaalisiin kysymyksiin liittyvässä keskustelussa myös vuoden 2019 EU-vaalien tulosten valossa; pitää myönteisenä EU:n kolmen toimielimen tulevaa yhteistä julkilausumaa Euroopan tulevaisuutta käsittelevästä konferenssista ja kehottaa hyväksymään sen pikaisesti; muistuttaa, että komission puheenjohtaja on sitoutunut käsittelemään erityisesti demokraattisiin prosesseihin ja institutionaalisiin kysymyksiin liittyviä aiheita, myös konferenssin yhteydessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta konferenssin itse tekemiä päätöksiä käsiteltävistä painopisteistä;

15. korostaa, että komission ja sen puheenjohtajan valinta edellyttää parlamentin jäsenten enemmistöä, mikä käytännössä edellyttää koalition muodostamista ohjelmasuoritusohjelmalla, kuten nähtiin von der Leyenin komission valinnassa;

16. huomauttaa, että mikään ei estä Euroopan tason puolueita ja liikkeitä muodostamasta koalitioita ennen EU-vaaleja ja näin yhteisen ohjelman ja koalition kärkiehdokkaan esittämistä;

17. katsoo, että EU-vaalien tulos on vahvistanut Euroopan komission valinnan poliittista ulottuvuutta ja näin ollen tarvetta komission jäsen ehdokkaiden sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten tarkempaan ja objektiivisempaan tarkasteluun; katsoo lisäksi, että tämä prosessi on korostanut komission jäsen ehdokkaiden sidonnaisuusilmoitusten teknisen ja puolueettoman arvioinnin tarvetta; tukee perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan (AFCO) ja oikeudellisten asioiden valiokunnan (JURI) tulevaa pohdintaa uudesta riippumattomasta eettisestä elimestä, jolle voitaisiin osoittaa asianmukaiset resurssit; korostaa kuitenkin, että kunkin komission jäsen ehdokkaan tai komission jäsenen kollegion hyväksyminen tai hylkääminen on viime kädessä poliittinen toimenpide, joka kuuluu vakaasti Euroopan parlamentin toimivaltaan;

18. vaatii, että kaikkien eurooppalaisten äänestäjien olisi voitava äänestää parhaaksi katsomaansa ehdokasta komission puheenjohtajaksi; toistaa sen vuoksi, että kärkiehdokkaiden olisi voitava asettua virallisiksi ehdokkaiksi seuraavissa vaaleissa kaikissa jäsenvaltioissa ja että Euroopan tason poliittisten puolueiden olisi valittava nämä kärkiehdokkaat, jotka kannattavat yhtenäistä eurooppalaista vaali ohjelmaa; korostaa, että koska EU:n vaalijärjestelmä on suhteellinen, Euroopan komission puheenjohtajan valinnan olisi riipputtava hänen kyvystään saavuttaa Euroopan parlamentin jäsenten enemmistön tuki;

19. huomauttaa, että tässä mietinnössä EU:n primaarilainsäädäntöön ehdotettuihin muutoksiin, jotka kuvastavat komission kasvavaa poliittista roolia EU:n kehityksessä, olisi sisällytettävä myös komission kollektiivinen ja sen jäsenten yksilöllinen vastuu parlamenttia ja neuvostoa kohtaan sekä neuvoston muuttaminen unionin toiseksi lainsäädäntökamariksi;

20. ehdottaa, että vaalilaki ja päätös Euroopan parlamentin kokoonpanosta uudistetaan niin, että niissä esitetään sekä välittömiä parannuksia tuleviin vaaleihin että parannuksia koskeva sovittu ja pakollinen etenemissuunnitelma, joka ulottuu tulevia vaaleja pitemmälle;

21. toteaa, että vaikka osa jäsenvaltioista ei ole vielä ratifioinut sovittua vaalilain uudistusta, seuraavia vaaliprosessia mahdollisesti parantavia tekijöitä voitaisiin käsitellä muun muassa Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa:

- uudet sähköistä äänestystä koskevat menetelmät kansalaisille EU-vaalien aikana erityisissä tai poikkeuksellisissa olosuhteissa
- ehdokkaiden hyväksymistä vaaleihin koskevat yhteiset säännöt sekä yhteiset kampanja- ja rahoitussäännöt
- passiivista ja aktiivista äänioikeutta koskevat yhdenmukaiset vaatimukset kaikissa jäsenvaltioissa, mukaan lukien pohdinta äänestäjien alaikärajan alentamisesta 16 vuoteen kaikissa jäsenvaltioissa
- säännökset, jotka koskevat jäsenten poissaolojaksoja esimerkiksi äitiysloman, vanhempainloman tai vakavan sairauden vuoksi;

22. toistaa kehotuksensa perustaa Euroopan vaaliviranomainen, jonka tehtävänä on valvoa Euroopan vaalilakiin liittyvien suuntaviivojen ja säännösten täytäntöönpanoa; kehottaa vahvistamaan vaihtomekanismeja Euroopan vaaliviranomaisen koordinoinnin alaisten kansallisten vaalitoimistojen välillä;

Perjantai 26. marraskuuta 2020

23. ilmaisee syvän huolensa siitä tosiasiasta, että ennen vuoden 2019 EU-vaaleja tuli jatkuvasti esiin todisteita häirinnästä ja disinformaatiokampanjoista ja usein ne viittasivat ulkomaiseen sekaantumiseen; antaa kiitosta komission ja muiden toimielinten pyrkimyksille puuttua ulkomaiseen sekaantumiseen vaalikampanjan aikana erityisesti EUH:n East StratCom -työryhmän avulla; huomauttaa kuitenkin, että taloudelliset ja henkilöresurssit, joita tarvitaan näiden Euroopan demokratiaan kohdistuvien hyökkäysten torjumiseksi, myös kansallisella tasolla, ovat moninkertaiset tähän torjuntaan osoitettuihin unionin yhdistettyihin resursseihin nähden; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään ulkomaisen sekaantumisen torjunnan rahoitusta merkittävästi; painottaa, että on ensiarvoisen tärkeää parantaa jo pienten lasten medialukutaitoa ja kansalaiskasvatusta kulttuurin ja kouluopetuksen välityksellä, jotta kehitetään kriittistä ajattelutapaa ja autetaan tunnistamaan sellaiset tiedotusvälineissä julkaistut asiat, jotka eivät perustu tai liity todennettavissa oleviin tietoihin;

24. ottaa huomioon, että laitton sekaantuminen vaaliprosesseihin ei ole ainoastaan ulkomainen ilmiö; katsoo, että tiettyjä sisältöjä esille nostavia sosiaalisen median alustojen algoritmeja on tarkasteltava ja tarpeen vaatiessa säänneltävä, jotta voidaan varmistaa, että kansalaisten saatavilla oleva tieto ei ole puolueellista ja että heidän oikeutensa tietoon vaalikampanjojen aikana ja jälkeen on suojattu;

25. katsoo, että poliittisessa mainonnassa sosiaalisen median alustoilla kohdatut ongelmat osoittavat, että kampanjasäännöt on yhdenmukaistettava kaikkialla unionissa etenkin nyt, kun EU-vaalit johtavat tosiasiasa yhteisurooppalaisiin kampanjoihin, joissa tarve noudattaa 27:ää eri digitaalista ympäristöä koskevaa oikeudellista järjestelmää luo poliittisille puolueille ja liikkeille esteitä ja oikeudellista epävarmuutta;

26. kehottaa komissiota ja neuvostoa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla torjutaan ulkomaista sekaantumista sekä sisäistä ja ulkoista disinformaatiota tehokkaasti, ja tekemään yhteistyötä ulkomaista sekaantumista kaikkiiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvää disinformaatiota käsittelevän erityisvaliokunnan (INGE) kanssa, ja ottamaan kaikilta osin huomioon sen suositukset heti, kun johtopäätökset on esitetty ja ennen seuraavia EU-vaaleja; kannustaa komissiota ja neuvostoa tekemään huomattavasti tiiviimpää yhteistyötä parlamentin kanssa näissä asioissa, sillä demokraattisten toimielintemme suojelu kuuluu Euroopan parlamentin keskeisiin toimivaltuuksiin;

27. tunnustaa Euroopan tason poliittisten puolueiden, poliittisten liikkeiden ja säätiöiden tärkeän roolin eurooppalaisen poliittisen keskustelun edistämiseksi; huomauttaa kuitenkin, että unionin ja kansallisen tason rajoittavien toimenpiteiden vuoksi Euroopan tason poliittiset puolueet eivät voi osallistua täysimääräisesti EU-vaalien kampanjoihin; korostaa lisäksi, että ne eivät saa kampanjoita kansanäänestyksissä, jotka koskevat EU-asioita, kuten kansainväliset kauppasopimukset ja Yhdistyneen kuningaskunnan vuonna 2016 EU-jäsenyydestä järjestämä kansanäänestys; kehottaa lähentämään edelleen kansallista ja unionin lainsäädäntöä toimintaedellytysten tasapainottamiseksi kaikkialla EU:ssa EU-vaaleja varten; esittää, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ja liikkeiden näkyvyyttä parannetaan asettamalla niiden nimet ja logot äänestyslippuihin, ja suosittaa, että nimet ja logot olisi painettava myös kaikkiiin EU-vaalien kampanjoissa käytettäviin materiaaleihin;

28. katsoo, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ohjelmajulistusten olisi oltava tiedossa ennen vaaleja ja että tämä vaatii selkeitä ja läpinäkyviä kampanjointia koskevia sääntöjä; korostaa, että eurooppalaisissa vaalisäännöissä on edistettävä puoluedemokratiaa myös niin, että kansallisten puolueiden olisi esitettävä Euroopan tason puolueiden logo kansallisen logon vieressä EU-vaalien äänestyslipussa;

29. ehdottaa, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta 22. lokakuuta 2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 1141/2014⁽²³⁾ muutetaan siten, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt voivat osallistua täysimääräisesti Euroopan poliittiseen toimintaympäristöön, kampanjoita ja vastaanottaa varoja rajojen yli ja olla ehdokkaana EU-vaaleissa, ja siten, että lisätään niiden rahoituksen avoimuutta, etenkin kun on kyse EU:n talousarviosta saatujen varojen hallinnasta ja kun rahoitus tulee jäsenpuolueilta, ja kielletään EU:n ulkopuolisten maiden yksityisten ja julkisten elinten myöntämät lahjoitukset; korostaa kuitenkin, että Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden puolueiden jäsenmaksut voitaisiin sallia yleiseurooppalaisten poliittisten siteiden edistämiseksi edellyttäen, että tämä tapahtuu tehostetun avoimuuden puitteissa;

⁽²³⁾ EUVL L 317, 4.11.2014, s. 1.

Perjantai 26. marraskuuta 2020

30. panee merkille, että Euroopan tason puolueiden ohjelmajulistukset eivät edelleenkään olleet keskeinen osa ennen vuoden 2019 vaaleja käytyä poliittista keskustelua; pitää erittäin valitettavina tapauksia, joissa tällainen keskustelu keskittyi EU-asioiden sijasta kansallisiin aiheisiin, joilla ei ollut minkäänlaista suoraa yhteyttä EU:n poliittiseen päätöksentekoon; katsoo, että vaalien eurooppalaista ulottuvuutta voidaan parantaa eniten tarjoamalla kansalaisille lisätietoa EU:n tekemistä päätöksistä ja tällaisten päätösten merkityksestä heidän jokapäiväiseen elämäänsä;
31. katsoo, että sellaisen vuosittaisen Euroopan teemaviikon käyttöönotto yhtäaikaaisesti kaikissa kansallisissa parlamenteissa, jossa käydään keskustelua kansallisten parlamenttien jäsenten, Euroopan komission jäsenten, Euroopan parlamentin jäsenten ja kansalaisyhteiskunnan edustajien välillä komission työohjelmasta, tukisi yhtenäisen parlamenttien välisen julkisuuden syntymistä ja parantaisi myös EU:n toimista tiedottamista kansallisella tasolla;
32. kehottaa laatimaan koordinoitun strategian EU:n tasolla, jotta voidaan varmistaa EU-vaalien käsittely tiedotusvälineissä etenkin varmistamalla, että erilaisten eurooppalaisten poliittisten voimien poliittisista ohjelmista keskustellaan, että EU-vaaleissa eri jäsenvaltioissa ehdolle asettuneille ehdokkaille annetaan tilaa tiedotusvälineissä ja että kampanjapahtumista raportoidaan;
33. kannustaa yleisradioyhtiöitä järjestämään ja lähettämään keskusteluja kärkiehdokkaiden välillä sekä Euroopan parlamentin vaaliehdokkaiden välillä osana niiden tehtävää antaa yleisölle tietoa;
34. katsoo, että EU-vaalien tulos on selkeä merkki siitä, että tarvitaan syvällistä institutionaalista pohdintaa, joka antaa kansalaisille, kansalaisyhteiskunnalle ja heidän edustajilleen mahdollisuuden muokata unionin tulevaisuutta; korostaa, että covid-19-pandemia on lisännyt institutionaalisten uudistusprosessien kiireellisyyttä EU:n tasolla; kehottaa siksi kaikkia institutionaalisia kumppaneita kantamaan vastuunsa ja järjestämään kunnianhimoisen, vuorovaikutteisen ja kattavan Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin, joka on avoin kansalaisille, kansalaisyhteiskunnalle ja heidän edustajilleen ja joka vahvistaa edustuksellista demokratiaa sekä EU:n palautumis- ja kestävyä tuottamalla konkreettisia tuloksia, ja toteuttamaan jatkotoimia konferenssin johtopäätösten pohjalta, koska konferenssin pitäisi saada aikaan merkittäviä muutoksia EU:n politiikassa ja toimielinrakenteessa ja elvyttää Euroopan yhdentymishanketta;
35. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.
-